

Voordat je gaat wandelen...

Inleiding

De OV-stapper Laag-Soeren loopt samen met delen van het Veluwe Zwerfpad (SP16, 375 km struinen over de Veluwe), het Maarten van Rossumpad (LAW 4, 384 km van 's-Hertogenbosch naar Steenwijk) en het Trekvogelpad (400 km, van Bergen aan Zee naar Enschede). De route begint op NS-station Dieren en gaat door het Nationaal Park Veluwezoom naar Laag-Soeren. Dit dorp ligt ongeveer op de helft van de route en op de overgang van bos naar open landschap. Eindpunt van de route is NS-station Brummen.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vind je terug op het kaartje.

Markering van de route

De eerste 5,2 km volg je de geel-rode markering van het Veluwe Zwerfpad, daarna 8,5 km de wit-rode markering van het Maarten van Rossumpad. Je blijft dan de wit-rode markering volgen die behoort bij het Trekvogelpad (7,2 km) In de onderstaande beschrijving van de wandeltocht wordt de markering als volgt weergegeven:

 Dit deel van de route behoort tot het Veluwe Zwerfpad (5,2 km).

 Route is onderdeel van een LAW (15,7 km).

Horeca onderweg

In het centrum van Dieren en Brummen bevinden zich meerdere horecagelegenheden. Bij het station Dieren is Kiosk Kiobas Take Away (open ma t/m vr vanaf 11 uur en za en zo vanaf 12 uur). Op de route vind je verder nog de volgende horeca:

Na 10 km: Hotel-Café-Restaurant "De Harmonie", www.harmonielaaresoeren.nl. Open op ma, do en vr vanaf 12 uur, op za en zo vanaf 11 uur, di en wo gesloten.

Na 14 km: Natuurvriendenhuis (Nivon), www.nivon.nl, Alle dagen open, er is een koffieautomaat aanwezig.

Na 20 km: Kasteel Engelenburg, www.engelenburg.com (bij golfterrein). Alle dagen open.

Treinreis terug

Er vertrekt vanaf station Brummen dagelijks 2x per uur een trein naar Zutphen en naar Arnhem. Voor actuele vertrektijden check ns.nl.

Inkortingsmogelijkheid

Na ongeveer 10 km route kun je in Laag-Soeren bij bushalte De Harmonie van ma-vr 2x per uur naar station Dieren (op zat-zo 1x per uur). Na 13.5 km kun je op de Hallseweg linksaf naar bushalte Eerbeek Centrum, ongeveer 800 meter van de route. Er vertrekt van ma-vr een bus richting station Dieren (op zat-zo 1

x per uur). Voor actuele reis informatie kijk op 9292.nl

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op: www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntroutes.nl

Beschrijving van de Wandeling

 Je verlaat NS-station Dieren via de trap of lift naar boven en volgt het bord uitgang richting Dieren-Noord. Ga rechtdoor voetgangersbrug over, negeer trap links naar P+R. Rechtdoor trap naar beneden. Buiten het station ga je rechtdoor, Koningin Julianalaan. Neem de vierde straat linksaf, Prinses Margrietlaan. Op een voorrangsweg, Harderwijkerweg, ga je rechtsaf en na 25 meter linksaf, Burg. Bloemersstraat. Aan het eind van de bebouwing, vlak voor volkstuintjes, ga je rechtsaf. Na het laatste volkstuintje neem je het verharde pad linksaf. Aan het eind van het pad rechtsaf, zandpad.

1. Hof te Dieren

De bossen bij Dieren zijn lange tijd het jachtgebied geweest van de Oranjes. Om zijn jachtstoet goed en snel te kunnen verplaatsen liet Stadhouder Willem II in 1647 een enorm wildpark aanleggen met lange, kaarsrechte wegen zoals de Koningslaan en de Lange Juffer. Het huis op het landgoed werd door Koningstadhouder Willem III verbouwd tot jachtstot met een tuin met vijvers, grotten en fonteinen.

 Na circa 25 meter links aanhouden. Via een klaphek loop je rechtdoor een brede beukenlaan in. Je komt uit op een open plek met een ronde bank om een boom, de Carolinaberg.

2. Carolinaberg

Op de top van de Carolinaberg komen maar liefst 14 lanen bij elkaar. Ze zijn ontstaan toen prinses Anna van Oranje, weduwe van stadhouder prins Willem IV in de 18e eeuw een deel van het wild- park liet omvormen tot een productiebos voor eikenhakhout met de naam De Nieuwe Plantage. De plantage werd ontsloten door een lanenstelsel met een stervormige structuur. De Koningslaan, de jachtweg tussen het Jachtstot Hof te Dieren en jachthuis De Ginkel bij Ede werd geïntegreerd in het nieuwe stelsel. Prinses Anna heeft de berg vernoemd naar haar dochter. Na 250 jaar verschillen de lanen door verval, kap en herbepplanting erg van elkaar.

 Je loopt tegen de wijzers van de klok in en neemt het vierde pad rechtsaf. Volg de geel-rode markering

van het Veluwe Zwerfpad en negeren de wit-rode markering van de NS-wandeltocht Veluwezoom die hier rechtdoor gaat. Op een kruising ga je rechtdoor. Op een schuine kruising ga je linksaf en volg je de rechte (Konings)allee. Na ca 800 meter kruis je een zandweg met een verhard (betonplaten) fietspad. Het heuvelachtige pad ruim 600 meter volgen, zijpaden negeren. Onderaan de heuvel op de kruising rechtdoor bij het bord 'Nationaal Park Veluwezoom' via een klaphek. Na ca. 600 meter kom je uit op een kruising met schuin links voor je een in de bodem verzonken betonnen drinkbak. Hier ga je rechtsaf.

3. Wild

Herten, reeën, wilde zwijnen. Van juni t/m oktober is de kans op het zien van wild het grootst en dan vooral in de ochtend- of avondschemering. De dieren zijn dan namelijk het meest actief. Om te veel verkeersslachtoffers, landbouwschade en onnodig dierenleed te voorkomen heeft de provincie op advies van terreineigenaren en grondgebruikers vastgesteld hoeveel herten en zwijnen er op de Veluwe mogen leven. Het teveel (ontstaan door aanwas) wordt afgeschoten. Momenteel wordt ervan uitgegaan dat er circa 5.000 zwijnen op de Veluwe leven, terwijl dit er 1.100 zouden mogen zijn. Een in het wild levend zwijn wordt ongeveer 8-10 jaar oud. De jongen (meestal 4-7 tegelijk) worden geboren met (camouflage) strepen. Deze verdwijnen na 3-5 maanden.

Na ruim 500 meter op een driesprong rechts aanhouden. Hier lopen het Veluwe Zwerfpad en het Maarten van Rossumpad 150 meter parallel. Op een kruising even links en direct rechtsaf. Je verlaat hier de geel-rode markering van het Veluwe Zwerfpad dat hier naar links gaat en je volgt nu de wit-rode markering van het Maarten van Rossumpad.

Na 30 meter rechtsaf, een smaller pad, en na 250 meter op een driesprong rechts aanhouden (zijpad naar rechts negeren). Op een kruising bij de bordjes 'Twickel' en 'Nationaal Park Veluwezoom' ga je linksaf, een lang recht pad. Je passeert aan je rechterzijde enkele zomerhuisjes. Ter hoogte van het laatste huisje blijf je rechtdoor lopen over het linker van twee parallel lopende paden.

4. Beken

Op de Veluwe zijn zo'n zestig sprengen en beken. Het verschil tussen een beek en een spreng is dat een beek van oorsprong natuurlijk is en een spreng door mensen gegraven. Onder het Veluwse zand zit een enorme waterbel die gevoed wordt door regenwater. Ondergrondse kleilagen en de bolle vorm van de zandruggen zorgen ervoor dat het grondwater aan de randen van de Veluwe dicht bij de oppervlakte komt. Hier vinden we bronnen en kwelgebieden die de Veluwse beken van water voorzien.

Na 200 meter rechtsaf bij een bordje 'Nationaal Park Veluwezoom'. Je passeert iets verder weer een betonnen drinkbak. Aan het eind van het pad linksaf, een brede zandweg met asfaltfietspad. Bij P-24525 de Schaapsallee kruisen en langs een slagboom en een bordje 'Nationaal Park Veluwezoom' rechtdoor lopen. Voor een heideveld sla je rechtsaf. Ruitepad kruisen en loop rechtdoor, een smaller pad met bochten. Dit pad

komt uit bij een sprengenbeek (Soerense Beek). Ga rechtsaf, Hou de beek aan je linkerhand.

5. Sprengen

De meeste sprengen zijn in de periode 1600-1800 gegraven. De vele watermolens (vooral graan-, olie-, papier- en kopermolens) werden aangedreven door water. Op de Veluweflank werden plaatsen gezocht waar het grondwater vrij hoog zat. Hier werd een gat tot aan het grondwater gegraven. Dit heet de sprengkop. Het water werd vervolgens via een gegraven spreng of een al bestaande beek richting de watermolen geleid. Meestal is een stuk van de spreng opgeleid. Dit betekent dat men het water niet door het laagste punt liet lopen (wat het van nature wil), maar op een hoger peil hield. De beek kwam in kaden te liggen op het maaiveldniveau. De bodem van de beek werd bekleed met leem, zodat het water niet weg kon lopen. Door die opgeleide beek was het verval zo klein mogelijk. Als het water dan bij de molen aankwam, kon het in één keer twee à drie meter naar beneden vallen. Op deze manier werd optimaal gebruik gemaakt van de kracht van het water.

Linksaf, een bruggetje over en direct rechtsaf over een wildrooster (Prof. Winternitzlaan). Aan het einde, direct voorbij het gemeente-bord Laag-Soeren, ga je linksaf (Jut van Breukeler Waardlaan).

6. Laag-Soeren

In de 19e eeuw kreeg Laag Soeren grote bekendheid als Nederlands eerste kuuroord. De Amsterdamse koopman Jut van Breukeler Waard, die in een Tsjechisch kuuroord op wonderbaarlijke wijze was genezen van zijn jichtproblemen, kocht in 1848 het 'Huis Laag Soeren' om er een geneeskrachtige badinrichting van te maken. De aanwezigheid van natuurlijk en zuiver Veluws sprengenwater en de bosrijke omgeving met frisse, schone lucht maakte het Landgoed uitermate geschikt voor het verwezenlijken van zijn ambitie. Het monumentale complex is enkele jaren geleden grondig gerestaureerd en in gebruik genomen als appartementencomplex voor senioren.

Bij P-24526 rechtsaf Prof. Huetlaan. Deze laan volgen tot bij de kruising met de Harderwijkerweg. Hier iets naar rechts en de Harderwijkerweg via het zeebrapad bij Restaurant de Harmonie oversteken. Aan overzijde het voetpad naar links volgen langs de Eerbeekseweg. Bij P-24029 rechtdoor, een asfaltweg met fietspad, Soerense Zand Zuid, later zandweg. Bij P-23703 rechtsaf (Doonweg), toeristische spoorweg oversteken. Op Brummenseweg linksaf. Op voorrangsweg (Hallseweg) rechtsaf. Volg nu het eveneens wit-rood gemarkeerde Trekvogelpad en verlaat het Maarten van Rossumpad dat rechtdoor gaat. (Om naar bushalte Eerbeek Centrum te gaan, lijn 43, sla hier linksaf, 800 meter verder is de bushalte.)

7. Veluwsche Stoomtrein Maatschappij

In 1878 werd het door nieuwe wetgeving mogelijk om tegen relatief lage kosten spoorlijnen aan te leggen. Zo ontstond in 1887 de 32 km lange lijn Dieren-Apeldoorn. Het goederenvervoer bestond uit bijvoorbeeld aanvoer van brandstoffen voor de vele ketelhuizen, grondstoffen voor de papier- en kartonindustrie en diverse handelsgoederen voor de landbouwcoöperaties langs de

route en post. De retourvrachten bestonden veelal uit papier, karton, kalkzandsteen en landbouwproducten. In Beekbergen en Loenen waren grote laad- en losplaatsen voor het mijnhout dat uit de Veluwe bossen kwam. Daarnaast werden tot 1947 ook passagiers vervoerd. Het goederenvervoer werd gestaakt in 1984. Nu maakt De Veluwsche Stoomtrein Maatschappij met haar rijdend spoorwegmuseum gebruik van de rails.

8. Het Apeldoorns kanaal

In 1825 werd met schop en kruiwagen gestart met het graven van het 32 km lange Apeldoorns kanaal van Apeldoorn naar de IJssel bij Hattem. Vier jaar later was het werk klaar. Vijf houten sluizen zorgden voor overbrugging van 12 meter hoogteverschil. 43 jaar later was de verlenging van het kanaal naar de IJssel bij Dieren een feit. In de loop der jaren is er veel geld en energie aan het kanaal besteed: verbreding, verdieping, aanleg van sprengen om de watertoevoer te garanderen, herstel van verwoeste bruggen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De scheepvaart bleef achter bij de verwachtingen en rendabel is het kanaal nooit geworden. Schaalvergroting in de scheepvaart en concurrentie van vervoer over spoor en weg hebben geleid tot sluiting.

 De ophaalbrug over het Apeldoorns kanaal oversteken en bij P-70256/002 rechtdoor over het asfaltfietspad, Hallseweg. Na 40 meter bij P-70256/001 rechtdoor blijven gaan. Je passeert het Nivon Natuurvriendenhuis (A.B.K.-huis) aan je rechterhand. Eerste weg linksaf, zandweg (Zwarteweg), later klinkerweg. Op viersprong rechtsaf, Dorpsstraat. Waar de weg een bocht naar rechts maakt, ga je bij P-21473 linksaf, een betonplaten-fietspad, Hallsepad

 Dit fietspad komt uit bij een smalle, verharde weg, bij P-21472. Je steekt de weg recht over en blijft het fietspad volgen tot de bosrand. Daar, bij fietsknooppunt 48, even rechts en direct naar links, een bospad dat even verder langs een weiland gaat. Aan het eind voor weer een weiland linksaf tot een fietspad. Nu rechtsaf over het fietspad en langs Huize Leusveld aan je linkerhand. Een asfaltweg recht oversteken en het fietspad vervolgen dat hier naar links buigt.

 Vervolg dit betonnen fietspad, Hallsepad, tot je uitkomt op een asfaltweg bij P-20363 (Knoevenoordseweg). Hier linksaf en dan direct rechtsaf, een zandpad op. Volg dit pad, dat na een S-bocht een karrenspoor wordt, tot een beek bij een golfbaan. Hier linksaf en nu consequent een paadje langs een beek volgen. Na een bocht naar rechts en vervolgens naar links ga je door een voetgangerssluis en volg je een breed zandpad. Bij de ingang van Huize Groot Engelenburg linksaf de oprijlaan uitlopen. Bij P-62760 rechtdoor, een asfaltweg met fietspad. Je komt bij het spoor, steekt dit over en ga linksaf naar station Brummen. Je negeert hier de markering van het rechtdoorgaande Trekvogelpad.

Genoten?

Schrijf een review!

wandelnet.nl/wandelroute/879/Laag-Soeren/review

Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet)

Rev: 14-12-2025